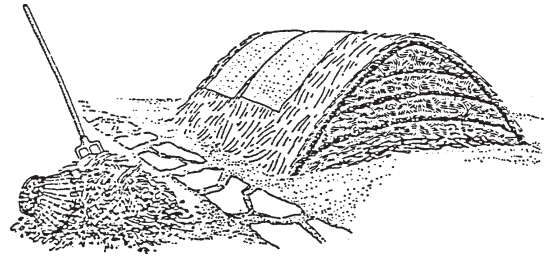

COM FER COMPOST AL PATI

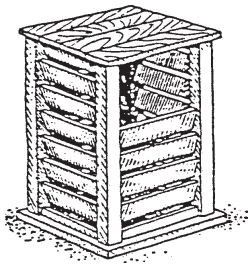
- Us calen substàncies que siguin matèria orgànica com ara fulles seques, palla, excrements, restes de jardí, marro de cafè o de te, plomes, peles de fruites, restes de menjar, etc.

Cal prendre les precaucions següents:

- s'ha de posar la pila o la instal·lació damunt la terra i no sobre asfalt o ciment, ja que no hi podrien entrar els microorganismes del sòl
- si la vostra comarca és calorosa, poseu-la en un lloc ombrívol; si és freda, en un lloc assolellat
- ha d'estar protegida del vent, però en canvi airejada. Si el compost fa pudor és que no ho està prou: caldrà moure'l o remenar les substàncies per afavorir la circulació de l'aire.

El sistema més senzill per fer compost és fer una pila a terra amb tota la matèria orgànica i cobrir-la amb palla. Al damunt s'hi ha de posar un plàstic per protegir la pila de la pluja (gràfic 1).

Un sistema més sofisticat és una sitja (gràfic 2) construïda de manera que deixi passar l'aire i no l'aigua de la pluja. Feu una primera capa d'uns 15 cm amb les substàncies més grosses; a sobre poseu-hi una mica de terra, sorra, pols d'algues o farina d'ossos. Podeu posar-hi també una mica de torba i ja es pot fer una altra capa amb la mateixa disposició fins que la sitja sigui gairebé plena. Acabeu-la d'omplir amb palla.

En tots dos casos, i per accelerar la descomposició, podeu afegir-hi alguna capa de pols d'ortigues que venen a les botigues.

El procés de fer-se el compost dura de 3 a 5 mesos; a l'hivern triga una mica més. Coneixereu que ja està llest perquè desprèn una olor semblant a l'humus dels boscos.

Font: **Ho tens a tocar**. La Vola, Equip d'Educació Ambiental. Amb autorització.

Més informació:

Guia de l'usuari. El compostatge casolà. Editat per l'Àrea de Medi Ambient de la Diputació de Barcelona.
(link a <http://www.diba.cat/mediambient/pdf/guiacompost.pdf>)

Guia ràpida de compostatge casolà. Editat pel Centre d'Ecologia i Projectes Alternatius (CEPA).
(link http://cepa.pangea.org/xacc/guia_rapida_de_compostatge_casola.pdf)

COM PODEM EVITAR LES SUBSTÀNCIES PERILLOSES QUE GENEREM A CASA	
PRODUCTE	ALTERNATIVA SEGURA
Esprais	Useu locions, gels o esprais amb èmbol
Ambientadors	Posem bicarbonat sòdic dins la nevera i en àrees d'escombraries. Mantenim la casa ben ventilada.
Piles	Useu piles recarregables
Lleixiu	Utilitzem bòrax o lleixiu sec
Desembussador	Per prevenir els embussaments, fem servir sempre una reixeta. No vessem greixos pels desguassos. Per desembussar, utilitzem una sonda de lampista o una ventosa.
Netejador de paviments	Freguem els paviments amb una solució d'una part de vinagre per 32 parts d'aigua. Fem servir carbonat sòdic per polir.
Poliment de mobles	Fem servir una solució d'una culleradeta d'oli de llimona i mig litre d'oli mineral. Els dentífrics eliminen les taques d'aigua i la sal ajuda a eliminar taques de greix.
Insecticides	Introduïm al jardí insectes depredadors. Apliquem aigua sabonosa a les fulles i esbandim-les bé.
Detergents	Fem servir productes de sabó, i potenciem el bicarbonat sòdic.
Poliments per a metalls	Bullim la cobrateria i els utensilis de cuina en una solució de bicarbonat sòdic i sal.
Antiarnes	Posem diaris als armaris i col·loquem saquets d'espígol entre la roba.
Netejador de forns	Netejem-lo amb una barreja de bicarbonat i aigua calenta. Per estovar recremats, deixem-hi un platet amb amoníac durant tota la nit i netegem-lo l'endemà.
Pintures	Utilitzeu làtex i pintures a l'aigua
Llevapintures	Traieu-la amb un assecador industrial, rasqueta i paper de vidre
Productes per a animals de companyia	Fem servir productes que continguin extractes cítrics. Hi ha sabons insecticides que són biodegradables i no tòxics.
Esprai d'escarabats	Deixem un plat amb parts iguals de sucre en pols i bicarbonat sòdic. Ruixem els escarabats amb aigua sabonosa.
Netejador de catifes	Ruixem-les amb midó sec i passem l'aspiradora. Per a taques de vi negre, apliquem sal de seguida.
Betum	Fem servir betums que no continguin tricloroetilè, clorur de metilè o nitrobenzè.
Netejador de plata	Posem-la en remull en aigua tèbia amb una culleradeta de sal i un trosset de paper d'alumini.
Netejador de vàter	Fem servir una solució de bicarbonat sòdic i aigua. Traiem les acumulacions de calç amb vinagre blanc o pedra tosca.

FITXES D'IDENTIFICACIÓ DE LA COMARCA**DESCRIPCIÓ DE LA COMARCA**

És una comarca força gran i relativament poc densa. Viu sobretot de l'agricultura, tot i que hi ha alguna indústria. No hi ha turisme i les arques dels municipis que la formen estan força buides. Hi ha pocs boscos. El clima és força fred i molt poc ventós, amb freqüents boires a l'hivern. Els terrenys són argilosos, força impermeables.

DESCRIPCIÓ DE LA COMARCA

És una comarca costanera, petita i encerclada per turons coberts de densos boscos. Hi ha força hotels i urbanitzacions de segona residència. La població es concentra vora el mar; l'interior és ocupat per conreus d'horta, ja que encara es manté en part l'ocupació agrícola tradicional dels veïns. El nivell de vida és elevat. El terreny és calcari, permeable, mitjanament ventós.

DESCRIPCIÓ DE LA COMARCA

És una comarca força gran, amb molta implantació urbana i industrial. Disposa de pocs espais lliures i pocs boscos. Els impostos municipals que es paguen són bastant elevats. Hi fa calor a l'estiu i força vent. El substrat és format per gresos, mitjanament permeables.

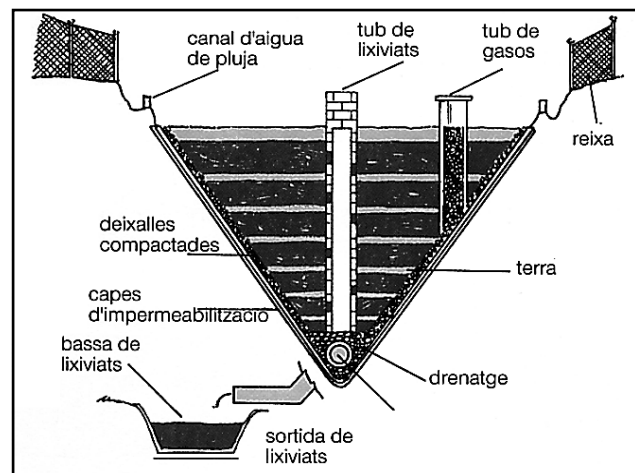
Fitxa tècnica 1**ABOCADOR**

Un abocador controlat és una instal·lació per eliminar els residus consistent a triar i posar a punt un espai perquè pugui fer aquesta funció d'una manera adequada. L'espai ha de ser relativament gran, lluny dels nuclis urbans, i en terrenys no especialment valuosos des del punt de vista paisatgístic. També és imprescindible que sigui impermeable, i si no ho és caldrà impermeabilitzar-lo artificialment. Un funcionament correcte consisteix a estendre els residus, compactar-los mecànicament de manera que el seu gruix no ultrapassi els 60 cm, i recobrir-los diàriament amb una capa de terra de 10 cm. Cal també un control estricte dels efectes possibles damunt del medi (contaminació d'aigües subterrànies, gasos despresos en la fermentació, proliferació de bèsties, incendis, etc.).

Malauradament molts abocadors no compleixen aquests requisits i presenten molts problemes ambientals.

Avantatges

1. Tecnologia senzilla i inversió reduïda. Ràpid de posar en marxa.
2. S'hi pot dipositar qualsevol residu.
3. És l'únic sistema capaç d'eliminar els subproductes dels altres sistemes (incineració i compostatge).
4. No l'afecten les variacions del volum d'escombraries abocades: tant és que a vegades siguin poques i a vegades moltes (per exemple, els llocs on hi ha molt de turisme d'estiu, o de cap de setmana).
5. Pot servir per recuperar paratges degradats (per exemple, construir l'abocador en el buit d'una pedrera abandonada i quan és ple sembrar-hi arbres i altres plantes).

Inconvenients

1. Es necessita un terreny de grans dimensions i que compleixi unes determinades condicions: geològiques (ser impermeable), meteorològiques (millor si hi fa poc vent), paisatgístiques (que no sigui especialment valuós) i de situació (lluny de nuclis urbans, però que hi puguin accedir fàcilment els camions, etc.). Trobar un lloc que compleixi tots aquests requisits no és fàcil.
2. Produeix un impacte visual molt negatiu.
3. Proliferació de rosegadors, ocells i insectes.
4. Emissió incontrolada de gasos; possibilitat de contaminació de les aigües subterrànies; possibilitat de propagar foc a boscos propers (les escombraries sovint s'encenen soles).
5. No requereix tria prèvia dels productes que hi arriben, de manera que no facilita el reciclatge.
6. Vida limitada: al cap d'un cert temps s'omplen, i cal clausurar-los i buscar un nou indret o una nova solució.

Fitxa tècnica 2

PLANTA DE COMPOSTATGE / METANITZACIÓ

A la natura la matèria orgànica sofreix processos de descomposició i es transforma en humus que s'incorpora al sòl.

Existeixen instal·lacions preparades per imitar aquests processos. Hi ha bàsicament dos sistemes: les plantes de compostatge, que faciliten la fermentació de la matèria orgànica en contacte amb l'oxigen, i les plantes de metanització, que ho fan de manera anaeròbica.

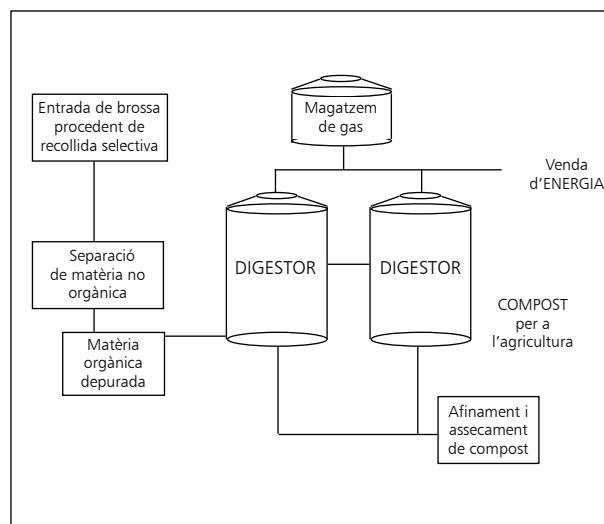
En qualsevol cas, hi ha una fase prèvia de separació de productes que entren a la planta: d'una banda, la matèria orgànica que es pot convertir en compost; la resta s'haurà de tractar d'una altra manera.

A la planta de compostatge, la matèria orgànica, un cop triada, es tritura i s'exposa a l'acció de l'aire, ja que aquest és l'element indispensable per a la fermentació. La majoria de plantes disposen d'uns aparells per augmentar l'airejament i accelerar d'aquesta manera el procés.

Recentment han començat a funcionar amb èxit les plantes de biogàs, en les quals la fermentació té lloc per un procés anaeròbic que produeix metà en comptes de CO_2 . Això comporta diversos avantatges: millor eficiència, disminució de pudors (perquè es fa en un digestor tancat) i aprofitament del metà com a producte energètic (vegeu el gràfic).

Avantatges

1. És el sistema que s'assembla més als cicles naturals.
2. Recuperació de la matèria orgànica en forma de compost i en forma de metà.
3. Possibilitat d'abaratiment del cost del tractament per la comercialització del compost i del metà.
4. Poca contaminació ambiental.
5. La necessitat de fer la tria afavoreix el reciclatge d'altres primeres matèries (metalls, paper, vidre...).

Inconvenients

1. Producció de «rebuig» que necessita un altre tractament (incineració o abocador).
2. Possible producció de pudors, especialment en les plantes de compostatge descobertes.
3. Inversió i manteniment força elevats.
4. La tria selectiva en origen encara no és una pràctica assumida socialment, de manera que és molt difícil evitar que en el compost resultant no hi vagin a parar materials inerts (especialment vidre i plàstic), amb la consegüent pèrdua de qualitat.
5. Necessitat de comercialitzar el compost resultant (per a l'agricultura o la silvicultura). Si això no s'aconsegueix, el compost s'acumula i acaba anant a parar a un abocador: hauria resultat més fàcil i més barat fer-ho d'entrada.

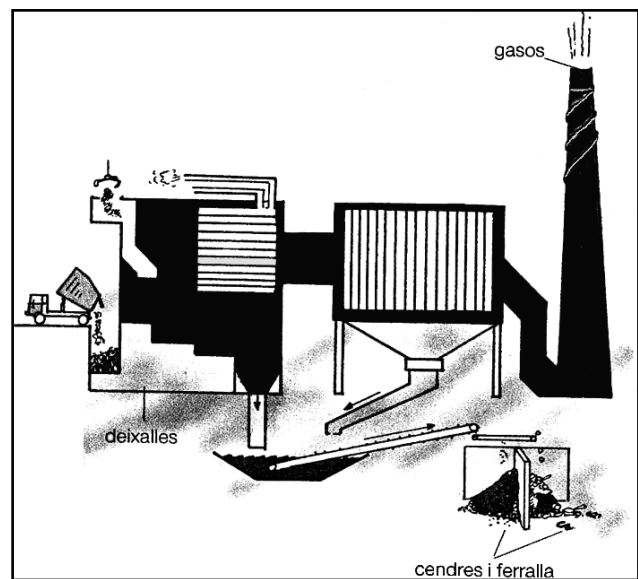
Fitxa tècnica 3**INCINERADORA**

És una instal·lació on les escombraries es cremen a altíssimes temperatures de manera que la major part esdevé gasos i materials inerts; sempre queden, tanmateix, unes escòries, el pes i el volum de les quals se situen entre un 10 i un 25% del total inicial. El procés de funcionament consisteix a introduir les escombraries en un forn crematori alimentat per algun combustible (generalment gas). La combustió produeix diversos gasos, alguns tòxics, de manera que la instal·lació ha de comptar amb un sistema de filtratge i depuració; també hi ha d'haver una cambra de recollida de cendres i escòries, les quals caldrà dipositar en un abocador.

Les incineradores més ben equipades aprofiten la calor produïda durant la combustió per generar energia.

Avantatges

1. És el sistema que aconsegueix una reducció més gran del pes i del volum de les escombraries.
2. La instal·lació requereix poca superfície.
3. Es pot ubicar relativament a prop dels nuclis de població (abaratiment del transport).
4. Tot el procés de tractament està vigilat i sotmès a control, sense intervenció d'elements externs.
5. A partir d'un cert volum d'escombraries cremades, es pot recuperar energia.

Inconvenients

1. El cost d'instal·lació i de manteniment és molt elevat.
2. Deixa residus (cendres i escòries) que cal abocar; alguns d'ells són tòxics.
3. La inversió per a la depuració de fums és molt costosa. I, en el millor dels casos, és impossible evitar del tot l'emissió de certs gasos perillosos.
4. Risc d'accidents per mal funcionament.
5. Requereix una quantitat constant d'escombraries tractades (més no les pot absorbir, menys perd eficiència i rendibilitat). Per tant, és poc flexible a les variacions originades pel turisme o altres factors.
6. No pot ser l'únic sistema existent, perquè en cas d'avaria cal tenir una solució alternativa.

